

Päätös

Nro 7/2014/1

Dnro LSSAVI/177/04.08/2012

Annettu julkipanon jälkeen

20.1.2014

ASIA	Kurjennevan turvetuotantoalueen laajennusalueen ympäristölupa, Seinäjoki
HAKIJA	Kurjennevan Turve Oy Laurilankatu 3 60120 Seinäjoki
HAKEMUS	Kurjennevan Turve Oy on 14.12.2012 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Kurjennevan turvetuotantoalueen laajentamiselle 31,9 ha:n alalla. Kurjennevan turvetuotantoalue sijaitsee Seinäjoen Ruhan kylässä noin 15 km Seinäjoen keskustasta kaakkoon.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, lausunnot, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Laajennusalueella ei ole aikaisempaa ympäristölupaa. Alue rajautuu Kurjennevan tuotannossa olevaan alueeseen, jolle Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myönsi toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan 116 ha:n alalle 21.4.2011 antamallaan päätöksellä nro 36/2011/1. Lisäksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on antanut ympäristöluvan turvetuotantoalueen pintavalutuskentän 2 rakentamiselle 15.6.2012 antamallaan päätöksellä nro 84/2012/1.

Kurjennevan laajennusalue sijaitsee hakijan vuokraamalla alueella, jonka vuokrasopimus on voimassa 25 vuotta turvetuotannon saatua ympäristöluvan.

Ympäristöministeriön 23.5.2005 vahvistamassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Kurjennevalle ei ole erityisiä aluevarauksia. Hirvijärven altaan pohjois- ja luoteisrannoilla sekä Hirvijärven ja Varpulan altaan välissä

on virkistyskäyttöön kaavoitettuja ranta-alueita, jotka sijaitsevat 2–6 km:n etäisyydellä turvetuotantoalueesta.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Kurjennevan laajennusalueen pinta-ala on 31,9 ha ja se rajautuu Kurjennevan vuodesta 2011 tuotannossa olleeseen tuotantoalueeseen.

Alueelta tuotetaan jyrshinturvetta. Arvioitu vuosituotanto on enimmillään 90 000 m³. Tuotantokausi ajoittuu toukokuun lopusta elokuun alkuun. Turpeen korjuussa käytetään pääasiassa Haku-menetelmää, mutta tulevaisuudessa siirrytään mekaanisen keruuvaunun käyttöön. Laajennusalueen turve kootaan sen eteläosassa sijaitsevaan aumaan. Turve kuljetetaan Vaskiluodon Voima Oy:n Seinäjoen voimalaitokselle tai Ilmajolle Altia Oy:n Koskenkorvan tehtaalle.

Turvetuotannon arvioidaan jatkuvan laajennusalueella 2030-luvun loppuun asti, kun nykyisen alueen tuotannon arvioidaan päättyvän noin vuonna 2025.

Hirvijärven allasalueelle on 1990-luvulla tehty laajennussuunnitelma, jonka toteutuessa turvetuotantoalue jäisi tuotannon päätyttyä kokonaisuudessaan veden alle. Laajennushankkeen mahdollisesta toteutumisesta hakijalla ei ole tietoa, joten jälkihoitotoimenpiteet on mahdollista suunnitella vasta tuotannon loppuvaiheessa.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laajennusalueelta sekä nykyiseltä tuotantoalueelta noin 61 ha:n alalta pintavalutuskentälle 2 ympärivuotisesti. Lisäksi käytössä on perustason vesiensuojelurakenteet; sarkaojien liete-taskut, lietteenpidättimillä varustetut päisteputket ja laskeutusallas. Pintavalutuskentältä vedet johdetaan metsäojia pitkin Hirvijärven tekoaltaan eteläosaan.

Pintavalutuskenttä 2 on otettu käyttöön loppukesällä vuonna 2012. Pintavalutuskenttä on ojittamatonta suota, jonka turvepaksuus on selvästi yli 1 m. Pintavalutuskentän pinta-ala on 3,6 ha ja laajennuksen käyttöönoton jälkeen sen valuma-alueen ala 92,9 ha, jolloin pintavalutuskentän suhde valuma-alueeseen on 3,9 %.

Pintavalutuskentän 2 kuormitustarkkailu alkoi 20.8.2012. Tällöin saatiin seuraavat reduktiot: kokonaisfosfori 67 %, kokonaistyyppi 38 %, kiintoaine 94 % ja COD_{Mn} 47%. Saatuja pitoisuusreduktioita voidaan käyttää suuntaa antavina arvioina kentän puhdistustehosta laajennuksen käyttöönoton jälkeen.

Nykyisen tuotantoalueen vuosipäästöt (brutto) ovat olleet vuosien 2007–2011 kuormitustarkkailutulosten perusteella keskimäärin seuraavat: kokonaisfosfori 32 kg/v, kokonaistyyppi 1 688 kg/v, kiintoaine 4 952 kg/v ja COD_{Mn} 23 693 kgO₂/v. Kuormitustarkkailutuloksiin perustuvat arvioidut vuosipäästöt laajennusalueen kunnostusvaiheessa ja tuotantovaiheessa vanha tuotantoalue mukaan lukien (141,9 ha) ovat seuraavat:

	Kokonaisfosfori kg/v	Kokonaistyyppi kg/v	Kiintoaine kg/v	COD _{Mn} kgO ₂ /v
Kuntoonpanovaihe	40	2 178	5 495	27 721
Tuotantovaihe	36	1 941	5 249	25 588

Pöly, melu ja liikenne

Kurjennevan turvetuotannosta aiheutuvat pöly- ja melupäästöt rajoittuvat pääosin tuotantoalueelle ja sen välittömään läheisyyteen. Melu- ja pölypäästöjä aiheutuu myös Kurjennevan tuotantoalueelta etelään sijaitsevalta Vaskiluodon Voima Oy:n Kurjennevan tuotantoalueelta. Vaskiluodon Voima Oy:n ja hakijan tuotantoalueiden välissä kulkee Seinäjoki–Mäyry -kantatie 697.

Turve kuljetetaan Vaskiluodon Voima Oy:n Seinäjoen voimalaitokselle tai Ilmajoelle Altia Oy:n Koskenkorvan tehtaalle. Kuljetukset tehdään joko Varpulantien kautta tai suoraan Kurjennevalta kantatielle 697.

Kuljetusten määrä on noin 780 rekkakuormaa vuodessa ja niitä ajetaan 11 kuukauden aikana noin 2–3 rekkakuormaa päivässä. Turvekuljetusten määrässä ei odoteta tapahtuvan merkittäviä muutoksia laajennusalueen käyttöönoton myötä, koska vanhalta tuotantoalueen osalta poistuu vuosittain tuotannosta noin 6 ha. Turvekuljetukset eivät merkittävästi vaikuta lähiseudun tiestön liikennemääriin.

Varastointi ja jätteet

Turvetuotantoalueen koneiden polttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä. Polttoaine säilytetään kahdessa liikuteltavassa farmarisäiliössä, jotka ovat yhteistilavuudeltaan noin 5 000 litraa. Voiteluaineita ei säilytetä työmaalla, sillä konehuollot tehdään erillisessä tukikohdassa. Koneiden huoltotilat ovat Kurjennevan eteläosassa sijaitsevalla vanhalla tukikohta-alueella, jonne on rakennettu Etelä-Pohjanmaan Turve Oy:n ja Kurjennevan Turve Oy:n yhteiset jätteiden keräys- sekä säilytystilat. Tuotantoalueella syntyvät jätteet lajitellaan ja käsitellään kunnan jätehuollon mukaisesti. Ongelmajätteitä syntyy laajennusalueen käyttöön oton jälkeen vuosittain seuraavasti: jäteöljyä 220 kg, öljyisiä jätteitä 120 kg, tynnyreitä 4 kg sekä akkuja ja paristoja 80 kg.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaata syntyy 4 300 m³, mikä sekoitetaan tuotantoalueen kenttään, kantoa ja muuta puuainesta 6 500 m³, mikä jyrsitään tuotantoalueen pintakerrokseen ja käytetään myöhemmin energiana, kiviä 320 m³, jotka läjitetään tuotantoalueelle

ja tuotannosta poistuville alueille, mineraalimaita ojien kaivusta 32 200 m³, mikä läjitetään tuotannosta poistuville alueille tai käytetään maisemointiin, sekä laskeutusaltaiden lietteitä 8 500 m³, mikä tyhjenetään valuma-
altaisiin, siirretään jaksoittain tuotantokentälle ja hyödynnetään polttotur-
peena.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan näkemyksen mukaan sarkaoja- altaat, laskeutusaltaat ja pintavalutus edustavat ympäristönsuojelulliset ja teknis-taloudelliset näkökohdat huomioiden parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) Kurjennevilla. Hakija pitää nykyisin käytössä olevia vesiensuojelurakenteita myös ympäristön kannalta parhaana käytäntönä (BEP).

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Kurjennevan turvetuotantoalueen laajennusalue on ojittamatonta suota. Laajennusaluetta ympäröi vanhan tuotantoalueen lisäksi muista ilmansuunnista pääosin ojitetut alueet ja vain pohjoisrajan keskiosassa on ojittamatonta avosuota.

Asutus ja maankäyttö

Laajennusalue sijaitsee noin 15 km Seinäjoen kaupungin keskustasta kaakkoon Ruhan kylässä tien 697 pohjoispuolella. Varpulan tekoaltaan eteläranta sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä laajennusalueesta. Lähi-alue on harvaan asuttua ja ympäristössä harjoitetaan metsätaloutta. Hirvijärven lähialueen valuma-alueella sijaitsevat myös Vaskiluodon Voima Oy:n Kurjennevan turvetuotantoalue (80 ha), Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:n vanha Kurjennevan turvetuotantoalue sekä Vapo Oy:n Tausnevan turvetuotantoalue (49 ha).

Lähimmät rakennukset sijaitsevat noin 230 metrin etäisyydellä turvetuotantoalueen lounaispuolella ja ne ovat hakijan vuokraamia. Lisäksi Varpulan altaan eteläpäässä (Mustasalo) on kesämökki, jonka etäisyys laajennusalueen pohjoisreunasta on 650 metriä. Muut asuinkiinteistöt sijaitsevat yli 1 km:n etäisyydellä tuotantoalueesta. Pölylaskeumamittausten perusteella näille kiinteistöille ei ole odotettavissa merkittävästi taustalasteista poikkeavia pölykulkeutumia. Ohjeavot ylittävää melua ei asutukselle aiheudu, mutta turvetuotantoalueen työkoneiden äänet ovat kuitenkin kuuluttavissa Varpulan ja Hirvijärven altailla useiden kilometrien etäisyydellä tuotantoalueesta. Laajennushankkeen toteutuessa myös meluvaikutusalue kasvaa 200–300 metriä nykyisestä. Syrjäisestä sijainnista johtuen turvetuotannosta ei katsota aiheutuvan haittaa pölystä tai melusta.

Luonto ja suojeeluarvot

Kurjennevan laajennusalueella on tehty syyskuussa 2012 suokasvillisuus selvitys sekä elokuussa 2013 tarkistuskäynti, jossa on todettu kasvillisuus kartta edellisen vuoden raporttia vastaavaksi. Selvityksen mukaan alueella ei esiinny erityisiä luontoarvoja omaavia suotyyppisiä. Alueella on keidas rämettä, rahkanevaa ja jäkäläturvekannasta. Suon keskellä oleva ombrotrofinen lyhytkorsineva on määritelty silmälläpidettäväksi luontotyyppiä.

Hirvijärven–Varpulan alueella on tavattu 227 lintulajia. Laajennusalueella on 31.5.2012 tehty suppea linnuston koelaskenta, jossa havaittuja eri suojeluluokituksissa mainittuja lajeja olivat riekko, teeri, kurki, rantasipi, kapustarinta, kuovi, niittykirvinen ja keltavästäräkki.

Suunnitellulla laajennusalueella, noin 80 metrin etäisyydellä nykyisestä tuotantoalueesta, sijaitsee merkitty kalasääsken pesäpuu. Kyseinen tekopesä on ollut aktiivisessa käytössä vuosina 1994–2002. Lisäksi kesällä 2013 todettiin munavaiheessa keskeytynyt pesintäyritys. 2000-luvulla myös Suppelonevan Natura-alueella oleva tekopesä on ollut säännöllisessä käytössä. Kyseessä on saattanut olla sama sääksipariskunta. Kurjennevan tekopesä sijaitsee niin lähellä nykyistä tuotantoaluetta, että pesinnän onnistuminen on epätodennäköistä. Hakija esittää kalasääskelle aiheutuvan haitan kompensationsa 1–2 tekopesän rakentamista häiriöttömämpään ympäristöön. Linnustolle aiheutunutta haittaa voitaisiin mahdollisesti kompensoida myös rakentamalla 10 vuoden sisällä käytöstä poistuvalla nykyiselle turvetuotantoalueelle lintukosteikko. Tämä edellyttää kuitenkin myös maa-alueen omistajan suostumusta.

Noin 1 km laajennusalueelta pohjoiseen sijaitsee lisäksi vuonna 2007 rakennettu asumaton merikotkan tekopesä.

Hankealueella säännöllisesti tavattavia nisäkäslajeja ovat hirvi, metsäjänis ja kettu. Muita mahdollisia lajeja ovat karhu, saukko ja susi, joiden ruokailu- ja lisääntymisalueena Kurjennevan laajennusalueella ei ole merkitystä. Varpulan altaalla noin 2,5 km:n etäisyydellä hankealueesta on havaittu pohjanlepakko.

Keväällä 2012 tehdyssä selvityksessä Kurjennevan lisäalueelta ei löytynyt viitasammakon lisääntymisalueita. Lähin tunnettu kutualue sijaitsee Varpulan altaalla noin 0,5 km:n etäisyydellä hankealueesta.

Hirvijärven-Varpulan tekoaltaiden ja niiden lähiympäristön sudenkorentolajistoa on selvitetty vuosina 2006–2013. Alueelta ei tavattu luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuja sudenkorentolajeja. Suomessa rauhoitettujen lampikorentojen esiintymistä alueella rajoittaa mm. kelluslehtikasvillisuuden niukkuus Hirvijärvellä ja Varpulassa. Kurjennevan hankealueella ei ole direktiivilajeille soveltuvia vesimuodostumia.

Hakija on selvittänyt, että laajennusalueen ja sen vaikutusalueen perhoslajiston selvittäminen kokonaisuudessaan ei ollut keväällä 2013 mahdollista

riittävän pätevän perhosasiantuntijan puuttuessa. Hakija on esittänyt, että jos perhosselvitys katsotaan ympäristöluvan kannalta välttämättömäksi, voidaan selvitystä rajata hankealueelle ja käsittäen ainoastaan valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaiset perhoslajit.

Lähin suojelualue sijaitsee noin 800 metrin etäisyydellä Kurjennevan laajennusalueesta itään ja siihen sisältyvät Varpulan altaan etelä- ja kaakkoisosat sekä pääosa Roomionnimenestä. Alueen suojelupäätöksessä mainittuja suojeluperusteita ovat asumattomuus ja linnustolliset arvot. Kurjennevan laajennushankkeen toteutuessa tuotantoalueen pohjoisreuna siirtyy noin 270 m lähemmäs Varpulan allasta. Suojelualueen ja tuotantoalueen välinen etäisyys ei kuitenkaan muutu nykyisestä, joten hankkeesta ei arvioida aiheutuvan nykyisestä tilanteesta poikkeavia vaikutuksia suojelualueelle. Kurjennevan itäpuolella 1,6 km:n etäisyydellä turvetuotantoalueesta sijaitsee lisäksi Suppelonnevan Natura-alue.

Kurjennevilla ei turvetuotannosta johtuen ole erityisiä luonnonarvoja, mutta lähialueilla metsästetään ja marjastetaan jonkin verran. Merkittävimmät luontoarvot löytyvät Suppelonnevan Natura-alueelta sekä Hirvijärven-Varpulan tekoaltailta. Näiden alueiden luontoarvojen ei ole havaittu heikentyneen Kurjennevilla harjoitetun turvetuotannon vuoksi. Laajennusalue on kuitenkin luonnontilaista suota, jonka luonto- ja virkistyskäyttöarvot menetetään turvetuotannon alkaessa.

Pohjavesialueet

Kurjennevilla tai sen lähiympäristössä ei ole merkittäviä pohjavesialueita.

Vesistö

Vesistö ja sen tila

Kurjennevan turvetuotantoalue sijaitsee Nurmonjoen valuma-alueen (44.09) Hirvijärven lähialueella (44.092). Hirvijärvi on säännöstelty tekoallas, jonka pinta-ala on 15,5 km², keskisyvyys 2,7 m ja teoreettinen viipymä 120 vrk. Hirvijärven valuma-alueen pinta-ala on 630 km² ja se on pääosin metsää (64 %) ja peltoa (26 %). Kurjennevan turvetuotantoalueen osuus valuma-alueesta on laajennusalue mukaan lukien 0,2 %.

Vuosien 2000–2009 mittaustulosten perusteella Kurjennevan pintavalutus-kentän alapuolisen näyteaseman keskivirtaama oli 17,3 l/s. Kurjennevan metsäojan, johon pintavalutuskentältä tulevat vedet laskevat, keskivirtaama oli vastaavasti 138 l/s.

Suurin osa Hirvijärven tekoaltaaseen kohdistuvasta kuormituksesta on valuma-alueelta tulevaa hajakuormitusta. Laskennallinen ravinnekuormitus normaalisateisena vuonna tekoaltaan lähialueen valuma-alueelta on 28 900 kg fosforia ja 338 000 kg typpeä. Vuotuinen kiintoainekuormitus Kyronjoen Hanhikosken keskimääräisen kiintoainehuuhtouman perusteella arvioituna on 5,9 milj. kg.

Hirvijärven tekoaltaan veden laatua on seurattu toukokuusta 2000 lähtien osana Kurjennevan turvetuotantoalueen vesistötarkkailua. Tarkkailun tulosten perusteella Hirvijärvi on tummavetinen ja fosfori- sekä a-klorofyllipitoisuuden perusteella luokiteltuna erittäin rehevä vesistö. Vuosine 2010–2012 keskimääräinen kiintoainepitoisuus oli 6,1 mg/l, kokonaisfosforipitoisuus 50 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 1 000 µg/l ja COD_{Mn} 30 mgO₂/l.

Kalasto ja kalastus

Kurjennevan kalataloudellisen velvoitetarkkailuun liittyen Hirvijärvellä on tehty koekalastuksia verkkosarjalla vuodesta 2000 lähtien. Koekalastuksissa on saatu saaliiksi haukia, lahnoja, särkiä, salakoita, ruutanoita, kiiskiä, ahvenia ja kuhia. Niiden lisäksi myös made kuuluu altaan luontaiseen kalalajistoon. Hirvijärveen on istutettu mm. siikaa, kirjolohta ja harmaanieriää, mutta koekalastuksissa näitä lajeja ei ole saatu saaliiksi.

Hirvijärven tekoallasta koskien on toteutettu kalastustiedustelu vuonna 2009. Saalistietoja ilmoittaneiden 87 asuntokunnan kokonaissaalis oli 2 619 kg (31,9 kg/asuntokunta/vuosi). Merkittävimmät saalisajit olivat hauki (ilmoitettu vuosisaalis 924 kg), kuha (904 kg), ahven (418 kg) ja lahna (179 kg).

Vesistön käyttö

Hirvijärven ja Varpulan tekoaltaat ovat paikallisesti merkittäviä virkistyskohteita. Hirvijärven rannalla on noin 90 kesämökkiä sekä muutama ympäri- vuotisessa käytössä oleva asuinkiinteistö. Järven pohjoispäässä on leirikeskus. Hirvijärven alapuolisella Hirvikoskella on vesivoimalaitos. Varpulan altaan rannalla on muutamia vapaa-ajan asuntoja.

Tekoaltaiden merkittävin virkistyskäyttömuoto on kalastus. Molemmat altaat kuuluvat Hirvijärvi-Varpulan kalastusseuran hallinnassa olevaan alueeseen. Runsaasta kalakannasta johtuen Hirvijärven kalataloudellinen arvo on paikallisesti varsin suuri.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Kuormitustarkkailutulosten perusteella laajennusalueen kunnostusvaiheen kuormituksen oletetaan kasvattavan koko turvetuotantoalueen vesistökuormitusta seuraavasti: kokonaistyyppi 29 %, ammoniumtyppi 41 %, kokonaisfosfori 24 %, rauta 6 %, COD_{Mn} 17 % ja kiintoaine 11 %. Laajennusalueen tuotantovaiheen aikana koko turvetuotantoalueen vesistökuormituksen kasvu arvioidaan vastaavasti seuraavaksi: kokonaistyyppi 15 %, ammoniumtyppi 21 %, kokonaisfosfori 12 %, rauta 3 %, COD_{Mn} 8 % ja kiintoaine 6 %. Arvioissa ei ole huomioitu vanhan tuotantoalueen pinta-alan pienenemistä.

Kurjennevan turvetuotantoalueelta purkautuva vesimäärä on ollut 11 % koko alapuolisen metsäojan vesimäärästä. Laajennushankkeella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta metsäojan nykyisiin virtaamiin.

Etelän ja idän välisillä tuulilla pölyn kulkeutumissuunta on kohti Hirvijärveä ja Varpulaa, jolloin veden pinnalle laskeutuva pöly saattaa kasaantua tuulen puoleisille rannoille ja muodostaa selvästi havaittavia pölyjuovia tai -lautoja. Turvetuotantoalueen laajentuessa kohti Varpulan allasta pölylaskeumien riski alueella voi kasvaa nykyisestä.

Vesienhoitosuunnitelma

Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelman (25.11.2009) mukaisen vaihtoehtotarkastelun perusteella ensisijaisesti suositeltava lisätoimenpide turvetuotannon vesiensuojelun kehittämisessä on pintavalutus ja kasvillisuuskentät, ja toissijaisena jätevesien kemiallinen käsittely ja virtaaman säätö. Kurjennevan turvetuotantoalueen vaikutusalueeseen sisältyvä Hirvijärven allas on keinotekoinen vesistö. Altaaseen kulkeutuu ulkoista kuormitusta, jota tulee vähentää.

Kurjennevan laajennushankkeessa vesiensuojelumenetelmänä käytetään asianmukaisesti mitoitettua, luonnontilaiselle suoalueelle rakennettua pintavalutuskenttää, jonka puhdistusteho on ollut alustavien tarkkailutulosten perusteella hyvä. Lisäksi Kurjennevan vanhan tuotantopinta-alan supistuminen noin 6 ha:n vuosivauhdilla tulee todennäköisesti vähentämään alueen vesistökuormitusta seuraavan 10 vuoden aikana. Käytössä olevilla vesiensuojelumenetelmillä vesiensuojelun toimenpideohjelman mukaiset suositukset sekä Hirvijärven altaaseen kulkeutuvan kuormituksen vähentämistavoite toteutuvat.

Ympäristöriskit

Turvetuotantotyön ajankohta ja työn luonne aiheuttavat työmaalle paloturvallisuusriskin. Muita hätätilanteita voi syntyä poikkeuksellisten rankkasateiden tai tulvien yhteydessä.

Turvetuotantoon liittyvä merkittävin onnettomuusriski on tulipalon vaara. Palon aiheuttajina voivat olla vetokoneesta lähtevä kipinä, työkoneiden aiheuttamat iskukipinät, varomaton tulenkäsittely, henkilöautojen käyttö kentillä tai turvetien ja metsäautotien liittymäalueelle kerääntyneen turpeen syttyminen pakoputkissa.

Laajennusalueelle on suunniteltu kolme palokaivoa ja myös laskeutusaltaista tai laskuojista voidaan tarvittaessa ottaa sammutusvettä. Hyvien liikenneyhteyksien ansiosta palokunta saadaan tarvittaessa tuotantoalueelle 15 minuutissa. Kurjennevilla on Sisäasiainministeriön paloturvallisuusohjeen I-luokan mukainen palosuunnitelma ja ohjeen edellyttämä palokalusto.

Poikkeuksellisten runsaiden sateiden tai suurtulvien aiheuttamat häiriötilanteet eivät Kurjennevilla ole todennäköisiä, koska alueella ei ole suurtulville herkkiä vesistöjä.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Kurjennevan käyttö-, hoito- ja kuormitustarkkailut on toteutettu vuodesta 2000 lähtien Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijat Oy:n laatiman ja Länsi-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 15.6.2012 antaman ympäristöluvan määräysten mukaisesti. Tuotantovaiheessa vesienkäsittelymenetelmän tehoa tarkkaillaan ottamalla näytteet ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen. Vesinäytteet otetaan neljästi vuodessa. Virtaama mitataan mittapadolta tuotantokauden aikana kerran viikossa ja aina näytteenoton yhteydessä. Pintavalutuskentän 2 tehoa on määrätty tarkkailtavaksi vuosina 2012–2014 sekä kaksi vuotta ennen tarkistushakemuksen jättämistä ja jälkihoidon aikana. Tarkkailut esitetään noudatettavaksi samalla periaatteella myös tulevina vuosina.

Kurjennevan vesistö tarkkailu on vuodesta 2000 lähtien toteutettu Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijat Oy:n laatiman ja Länsi-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Näytteitä otetaan Kurjennevan länsipuolella virtaavasta metsäojasta tuotantoalueen laskuojan yläpuolelta ja Hirvijärven tekoaltaan eteläosasta. Näytteet otetaan kolme kertaa vuodessa. Tarkkailu esitetään toteutettavaksi samalla periaatteella myös tulevina vuosina.

Kalataloustarkkailu on toteutettu vuosina 2000–2009 Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijat Oy:n laatiman ja Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailu on perustunut määrävuosina toteutettaviin verkkokoekalastuksiin, joilla selvitetään Hirvijärven altaan kalastoa. Tulevaisuudessa kalataloustarkkailu esitetään toteutettavaksi samalla periaatteella joko erillistarkkailuna tai yhteistarkkailuna Vasikluodon Voima Oy:n Kurjennevan turvetuotantoalueen kanssa.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Hakijan näkemyksen mukaan hakemussuunnitelman mukaisesti toteutettu laajennushanke ei aiheuta sellaisia ympäristöhaittoja, jotka edellyttäisivät kompensatiotoimenpiteitä tai vahingonkorvauksia.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 10.4.2013 kartalla lähimmistä häiriintyvistä kohteista, tiedolla tuotantoalueen jälkikäytöstä, otteella maakunta-kaavasta, kiinteistöjen omistajatiedoilla, tiedolla lähialueen kaivoista, selvityksellä vesienhoitosuunnitelman ja vesienhoidon toimenpideohjelman sisällöstä hanketta koskien, selvityksellä tuotannon määrästä ja laadusta se-

kä kuljetusmäärien muutoksista, selvityksellä päästöarvion laskentaperusteista, pintavalutuskentän tarkkailutuloksilla, selvityksellä pintavalutuskentän tarkkailun aikaisesta valuma-alueesta ja arviolla pintavalutuskentän puhdistustehosta laajennuksen käyttöönoton jälkeen.

Aluehallintovirasto on pyytänyt lausuntoa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukselta ennen hakemuksen kuuluttamista koskien hakemuksessa esitettyjen luontoselvitysten riittävyttä. ELY-keskus on todennut, että kasvillisuusselvityksen maastokartoitus on tehty melko myöhäisenä ajankohtana, mikä voi vaikeuttaa joidenkin lajien määrittämistä, mutta ei sinänsä ole este suotyypitason kartoitukselle. Viitasammakko- ja rämeristihämähäkiselvitysten osalta ei ole esitetty toteutustapaa, joten selvitysten luotettavuuden arviointi on ollut vaikeaa. Selvityksen perusteella ELY-keskus kuitenkin arvioi, ettei viitasammakkoa esiinny selvitysalueella. ELY-keskus huomauttaa, ettei hakemuksessa ole mainittu, että suunnitellulla laajennusalueella sijaitsee hyväkuntoinen kalasääsken pesä, joka rengastustoimiston tietojen mukaan on ollut aktiivisessa käytössä vuosina 1994–2002. Pesäpuu sijaitsee vain 80 metrin päässä nykyisen turvetuotantoalueen reuna-ajasta pohjoiseen. On hyvin mahdollista, että pesä on autioitunut vuonna 2001 aloitetun Kurjennevan turvetuotannon seurauksena. Kurjennevan tuotannossa olevan alueen vuonna 2011 ratkaistussa lupa-asiassa ei näytä lainkaan otetun huomioon kyseistä kalasääsken pesää. Hakemuksesta puuttuu perhos- ja sudenkorentoselvitys. Lisäksi tulisi olla tiedossa, voiko hanke mahdollisesti heikentää luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittujen korentolajien lisääntymis- ja levähdyspaikkaa.

Lausuntoon viitaten aluehallintovirasto on pyytänyt hakijaa täydentämään hakemustaan. Hakija on täydentänyt hakemustaan 29.8.2013 muun muassa viitasammakko- ja rämeristihämähäkiselvitysten menetelmäkuvauksilla, selvityksellä laajennusalueella sijaitsevasta kalasääsken pesästä, sen sijainnista ja tuotannon vaikutuksesta kalasääsken pesintään sekä selvityksellä pesän huomioimisesta suunnitellun laajennusalueen toteutuksessa, selvityksellä hankealueelta 800 metriä itään sijoittuvasta luonnonsuojelualueesta ja hankkeen vaikutuksesta siihen sekä tarkennuksella kasvillisuusselvityksen suotyypittelyyn. Lisäksi aluehallintovirasto on pyytänyt perhos- ja sudenkorentoselvitystä suunnitellulta laajennusalueelta ja sen vaikutusalueelta.

Täydennysten tiedot on kuvattu tarkemmin Hakemuksen sisältö -osassa.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Seinäjoen kaupungissa 12.9.–14.10.2013 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 12.9.2013 Etelä-Pohjanmaa-lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Seinäjoen kaupungilta ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue on todennut, että pintavalutuskenttä on ollut toiminnassa vasta loppukesästä 2012 alkaen ja tarkkailua on tästä johtuen tehty melko vähän. Tehtyjen tarkkailujen perusteella kenttä on kuitenkin toiminut hyvin ja todennäköisesti se tulisi toimimaan ainakin kohtuullisesti, vaikka valuma-alue kasvaisikin.

ELY-keskus on antanut luontoselvityksistä lausunnon 17.4.2012. Sen jälkeen hakemusta on täydennetty niin, että pahimmaksi puutteeksi on jäänyt perhosselvityksen puuttuminen. Sen tekeminen olisi kuitenkin tarpeen luvan myöntämisen edellytysten harkinnan kannalta. Soilla voi esiintyä uhanalaisia ja myös luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitettuja erityisesti suojeltavia lajeja, joihin kuuluu mm. suovenhokas, *Nola karelica*, jonka on todettu esiintyvän alle 10 km itään hankealueesta sijaitsevilla Rimminne-valla ja Kaulalamminneva-Tausnevalla. Lajin esiintyminen myös Kurjenne-valla on siten mahdollista ja se tulisi selvittää.

Rengastustoimiston tiedot suunnitellulla laajennusalueella sijaitsevan kalasääsken pesän käyttöhistoriasta ovat olleet puutteellisia sen vuoksi, että pesää ei ole säännönmukaisesti seurattu ja tarkastettu turpeenoton alkamisen jälkeen. Pesä tarkastettiin 9.6.2013 ja siellä todettiin kaksi hylättyä munaa. Pesäntarkastaja S. Ojalan mukaan on mahdollista, että keskeytyneitä pesintäyrityksiä on ollut aiempinakin vuosina, mutta niiden todentaminen on jäänyt puutteelliseksi, kun itse pesällä ei ole käyty.

ELY-keskus katsoo, että kyseistä puuta on pidettävä luonnonsuojelulaissa tarkoitettuna rauhoitettuna pesäpuuna. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että turpeenotto toiminnan laajentaminen pohjoiseen päin aiheuttaisi luonnonsuojelulain 39 §:ssä tarkoitettua rauhoitetun lajin yksilöiden kiellettyä häirintää ja edellyttäisi 49 §:n tarkoittamaa poikkeamislupaa. Tämän vuoksi ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä ei ole.

Sääksen pesinnän herkkä vaihe ulottuu heinäkuulle asti, jolloin poikaset ovat pieniä ja alttiita niin auringonpaahteelle kuin tuulen jäädyttävälle vaikutukselle. Suolla liikkuvat ihmiset saavat emon nousemaan lentoon ja poikaset altistumaan tuholle. Avosuolla sijaitsevien sääksen pesien tarkastusten yhteydessä on havaittu emolintujen pakoetäisyyden olevan yleensä useita satoja metrejä, mikäli pesää ei voi lähestyä puuston suojassa. On toki mahdollista, että jotkut sääksiparit tottuvat ihmisen toimintaan, lähinnä koneiden liikkumiseen ja niistä aiheutuvaan meluun, mutta koska tästä ei ole varmuutta, lisääntymisaikainen toimintarajoitus riittävän laajalla suoja-vyöhykkeellä (ehkä 500 m) on tarpeen.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että Hirvijärvessä altaan eteläosan pintaveden ainepitoisuuksien vaihtelut ovat olleet suuria. Esimerkiksi ammoniumtyypen pitoisuus on vuosina 2000–2011 vaihdellut välillä <5–54 µg/l ja ke-

miallinen hapenkulutus 25–44 mg O₂/l. Hapenkyllästysaste on vaihdellut 68–102 % välillä ja veden kiintoainepitoisuus välillä <2–10 mg/l.

Kurjennevan turvetuotantoalueelta Hirvijärveen kuivatusvesiä johtavan ojan vedessä ammoniumtyypen pitoisuus vuonna 2010 on ollut 750 µg/l, kemiallinen hapenkulutus 38–83 mg O₂/l ja kokonaistypen pitoisuus 1 400–2 200 µg/l. Hirvijärven altaassa veden ammoniumtyypen pitoisuus on ollut 7 µg/l, kemiallinen hapenkulutus 26–28 mg O₂/l ja kokonaistypen pitoisuus 850–1 100 µg/l. Vuonna 2008 turvetuotantoalueelta Hirvijärveen kuivatusvesiä johtavan ojan vedessä kemiallinen hapenkulutus on vaihdellut 32–51 mg O₂/l ja kokonaistypen pitoisuus 1 200–1 500 µg/l välillä.

Hirvijärvi on tärkeä virkistyskohde ja merkittävin virkistyskäyttömuoto on kalastus. Hirvijärven alueella vuonna 2009 tehdyssä kalastustiedustelussa merkittävimmät saalislajit ovat olleet järjestyksessä hauki, kuha, ahven ja lahna. Kalataloustarkkailun verkkokoekalastuksissa kalalajien kappalemääräiset runsaussuhteet vaihtelivat vuosittain. Lahna oli merkittävästi runsaampi kokonaissaaliissa vuonna 2009 (36 %) kuin aikaisemmin (9 %, 7 % ja 12 %). Särkeä taas koekalastuksissa saatiin vuosina 2006 (8 %) ja 2009 (13%) merkittävästi vähemmän kuin vuosina 2000 (46 %) ja 2003 (57 %). Haukea verkkokoekalastussaaliissa oli 0–6 % vuosina 2000–2009. Ahvenen ja kuhan runsaussuhteet vaihtelivat vuodesta toiseen (12–34 % ja 1–8 %).

Hakemusasiakirjoista ei tullut esille, onko laajennusalue ojitettua vai ojitamaton suota. Suuret vaihtelut Hirvijärven altaan veden ainepitoisuuksissa ovat seurausta laskevien vesien pitoisuuksista. Hirvijärveen laskevassa ojassa veden ammoniumtyypen pitoisuus sekä veden kemiallinen hapenkulutus ovat olleet merkittävästi suurempia kuin Hirvijärven altaassa vuonna 2010 ja niillä on todennäköisesti ollut vaikutusta Hirvijärven eteläpäähän. Koska laskuoja on lyhyt, noin 830 m, kohdistuu kuormitus suoraan Hirvijärveen.

Kuivatusvesien ravinteet laimenevat Hirvijärven suureen vesimäärään ja niillä näyttää olevan pieni, mutta heikentävä, vaikutus Hirvijärven eteläpäädyn vedenlaatuun. Kokonaiskuormituksen seuraaminen kiloina vuodessa ei saa avata mahdollisuutta suuriin pitoisuuksien vaihteluihin Hirvijärveen johdettavissa kuivatusvesissä vaan huomiota tulee kiinnittää kuivatusvesien vedenlaatuun.

Verkkokoekalastuksissa runsaimpana esiintynyt lahna ei ole merkittävin kalalaji ja tiedustelun merkittävintä saalislajia haukea oli saatu vain hyvin vähän (0–6 %). Myös tiedustelun toiseksi merkittävintä saalislajia kuhaa esiintyi verkkokoekalastuksissa vain vähän (1–8 %). Tähän voivat vaikuttaa mm. koeverkkokalastukseen valittu paikka sekä koeverkkojen määrä. Selkeää trendiä eri lajien suhteissa ei perusteella ollut havaittavissa.

Kalat eivät ole levittäytyneet tasaisesti vaan aggregoituneesti. Kalojen esiintymiseen vesistöissä vaikuttavat mm. pohjan muodot, suoja, ravinto, predaatio ja mm. virtausolosuhteet. Koska Hirvijärven pinta-ala on 15,5

km² (1550 ha) ei yhdessä paikassa yhdellä verkkosarjalla tehty koeverkko-kalastus kuvaa Hirvijärven kalaston laji- ja kokosuhteita ja niiden muuttumista vuosina 2000–2009 kovin luotettavasti. Aineiston perusteella on vaikea tehdä johtopäätöksiä, ovatko särkikalat runsastuneet, kalat vähentyneet tai onko kalojen keskikoko kasvanut. Lisäksi aineiston perusteella on vaikea tehdä johtopäätöksiä Kurjennevan valumavesien vaikutuksesta Hirvijärven eteläpäädyn kalastoon, koska hakemusasiakirjoissa ei ollut vertailuaineistoa alueelta, johon valumavesien vaikutus ei yllä.

Verkkokoekalastusten tuloksissa ei ilmennyt saaliiksi saatujen kalojen pituustietoja, joiden avulla olisi voitu laskea kaloille painoindeksi. Kalojen painoindeksi olisi viitteellisesti kertonut kalojen ravinnonhankinnasta/nälkiintymisestä ja siten mahdollisista turvetuotannon vaikutuksista ravinnon hankintaan. Edellä mainituista syistä johtuen on hyvin vaikeaa tehdä johtopäätöksiä Kurjennevan turvetuotantoalueen vaikutuksista kalalouteen ja kalastoon.

Veden laadun ja elinympäristön muutokset voivat vaikuttaa kaloihin joko suoraan tai tarjolla olevan ravinnon tai lisääntymisen kautta. Happamuuden sekä happi-, kiintoaine- että ravinnepitoisuuksien muutokset voivat mm. lisätä mädin ja poikasten kuolleisuutta. Kalojen ravintona toimivan pohjaeläimistön määrä, lajisto ja kokorakenne voivat muuttua haitallisesti. Kiintoainepitoisuus aiheuttaa veden samennusta ja pohjan liettymistä, mikä vähentää kutupohjia ja suojapaikkoja. Lisäksi vaikutukset voivat kohdistua rapuihin.

Vaikutukset kohdistuvat myös kalastukseen. Seisovat pyydykset limoittuvat ja likaantuvat. Tämä vähentää pyydysten kalastavuutta, saalista ja pyydysten puhdistamisesta aiheutuu lisätyötä. Kaloissa voi esiintyä myös makuvirheitä. Tieto edellä mainituista haittatekijöistä ja vähempiarvoisesta kalalajistosta voi vähentää kalastusta.

Hankealueen kuivatusvesien mukana Hirvijärveen kulkeutuu päästöjä mutta hakemusasiakirjojen perusteella on vaikea arvioida, kuinka merkittävää aiheutuva haitta Hirvijärven kalastolle ja kalastukselle on. Koekalastukset olisi tullut suorittaa riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kalataloustarkkailu-oppaassa kuvatulla tavalla, jotta verkkokoekalastuksissa saadut näytteet olisivat edustavia ja aineisto vastaisi kysymykseen mahdollisista vaikutuksista kalastoon. Hakemusasiakirjoissa mainitaan, ettei merkittäviä vaikutuksia kalastoon ole havaittu mutta edellä kuvatulla näytteenotolla mahdollisia vaikutuksia kalastoon on erittäin vaikea havaita. Tutkimusohjelmasta, jolla ei voida saada vastauksia asetettuihin kysymyksiin, ei saa tulla keppihevonen, jota käytetään hyväksi arvioitaessa hankeiden vaikutuksia. Laajennushanke todennäköisesti lisää hankealueelta Hirvijärveen kohdistuvia päästöjä, jotka voivat negatiivisesti vaikuttaa Hirvijärven tilaan ja kalastoon. Hirvijärven vedenlaatu ja kalaston olosuhteet eivät saa heiketä. Koska alue ei ole suuri ja kuivatusvedet käsitellään pintavalutuksella, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmä katsoo, että lupa voidaan myöntää.

Ympäristöluvan saajan on vuosittain maksettava 600 euron suuruinen kalatalousmaksu Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi kalojen istutuksiin. Luvan saajan on tarkkailtava kuivatusvesien vaikutuksia vesistöön, kalakantoihin ja kalastukseen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava Pohjanmaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailu voidaan toteuttaa myös yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

3) Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että turvetuotantoalueiksi tulisi varata Valtioneuvoston valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen (13.11.2008) mukaisesti jo ojitettuja tai muuten luonnontilastaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja. Hakemuksen kohteena olevaan turvetuotantoalueeseen rajoittuva suoalue on luontoselvityksen mukaan menettänyt luonnonsuojelullista arvoaan vieressä olevan tuotantoalueen toiminnan vuoksi. Turvetuotantoalueena tai siihen rajoittuvina alueina Kurjenneva ei ole mukana Etelä-Pohjanmaan liiton alueen suonselvityksessä, sillä työ kohdistui monimuotoisuuden kannalta tärkeimpiin ojittamattomiin soihin.

Turvetuotantoon haettava alue on olemassa olevan tuotantoalueen laajenus, jossa hyödynnetään nykyisen tuotannon rakenteita. Alue on ojittamaton, mutta luonnontilaltaan muuttunut, joten tuotannon laajentaminen on puollettavissa, mikäli otetaan jäljempänä esitetyt näkökohdat huomioon. Tuotannon laajentaminen olemassa olevalla tuotantoalueella on myös uuden alueen avaamista monella tavoin parempi vaihtoehto.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Kurjenneva kuuluu tt-2 merkinnällä Lapuanjoen valuma-alueeseen (44), jossa turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaiskuormitus pysyy nykyisellä tasolla. Suunnitelmassa on kerrottu kuntoonpano- ja tuotantovaiheen kiintoaine-, kokonaisfosfori- ja kokonaistypipikuormitus. Maakuntakaavan määräyksen noudattamista on vaikea arvioida ilman, että koko Lapuanjoen valuma-alueen suot ensimmäisistä kuntoonpanovaiheista alkaen ovat kuormituksineen mukana vertailussa. Vertailu tarvitaan pitemmälle aikavälille, jotta voidaan arvioida tulevia vaikutuksia ja seurata kokonaisvaltaisesti maakuntakaavassa annetun määräyksen toteutumista.

Vesiensuojelurakenteet tulee hoitaa huolella niin, että Hirvijärven ja Nurmonjoen kuormitus ei oleellisesti lisääny, vaikka etenkin kunnostusvaiheessa ojituksen kuormittava vaikutus lisääntyy. Mikäli vesimäärä lisääntyy alapuolisissa ojissa oleellisesti, on turvetuotannon ympäristölupaun tarpeen kirjata velvoite ojien ja rumpujen koon ja riittävyuden tarkistamisesta sekä mahdollisista korjauksista. Vastuu ojien toimivuudesta ja kunnossapidosta pitää kuulua sekä turvetuottajalle että alapuolisen maan omistajille.

Seinäjoen ympäristönsuojelumääräysten mukaan tankkauskäytössä olevat maanpäälliset öljy-, polttoaine- ja muut kemikaalisäiliöt tulee varustaa niin, että säiliön vapaa tyhjentyminen estyy. Ulkona sijaitsevat säiliöt tulee sijoittaa tiiville alustalle ja irti maasta sekä maastollisesti siten, että mahdollisen vuotovahingon yhteydessä aine ei pääse ympäristöön. Vaihtoehtoisesti käytettävät säiliöt voivat olla 2-vaippaisia, jolloin tiivistä alustaa ei tarvita.

Mikäli vaarallisia jätteitä, kuten akkuja ja öljyisiä jätteitä, varastoidaan tuotantoalueella, on vaarallisia jätteitä varten oltava erillinen lukittava tai valvottu tila. Kutakin keräyspisteeseen toimitettavaa lajia varten tulee olla erillinen selvästi merkitty keräysastia. Auma-alueiden säännöllisestä muovin keräämisestä tulee huolehtia, jotta muovia ei pääse leviämään ympäristöön.

Hakemuksen mukaan suunnitellulla alueella on LsL:n 39:2 §:n tarkoittama pesäpuu. Puu on tähän asti säilynyt jopa niin, että läheisestä turvetuotantoalueesta huolimatta sääksi aloitti pesinnän. Pesintämahdollisuus tulee edelleen turvata, eikä tuotantoa tule sijoittaa tai harjoittaa siten, että pesintä estyy.

Hakijan tulee huolehtia, että lupamääräykset tulevat urakoitsijoiden tietoon ja käytännössä noudatettaviksi.

Muistutukset ja mielipiteet

4) Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri r.y. vaatii, että ympäristölupahakemus on hylättävä. Laajennusosa on ojitamatonta suota, jolla sijaitsee aktiivisessa käytössä oleva sääksen pesä. Pesintä todettiin tuhoutuneeksi munavaiheessa keväällä 2013, kun turpeenosto alkoi turvekentällä 70 metrin etäisyydellä pesästä. Edellisinä vuosina pesätarkastus on tapahtunut myöhemmin keväällä ja maasta tarkastaen, jolloin pesinnän tuhouduttua munintavaiheessa linnut ovat olleet poissa pesältä ja raportointi pesimättömyydestä ollut väärä. Kevättalvella 2013 pesälle kiivettäessä edellisen vuoden 2012 pesintäyrittäminen oli selvästi havaittavissa.

Lupahakemuksessa esitetty oletus Kurjennevan sääksen vaihtopesinnästä toisessa pesässä aikaisempina vuosina on tulkintana virheellinen. Pesien etäisyys on yli kolme kilometriä, eikä Kurjennevan sääksiparin kalastusalue tapahdu päällekkäin toiseen pesintään nähden vaan molemmat parit kalastavat ja voivat pesiä yhtäaikaaisesti samana vuotena eri pesissä.

Suunniteltu laajennusosa hävittäisi sääksen pesän ja pesäpuun, jotka ovat LsL 39 §:n mukaan rauhoitettuja. Rauhoituskyltilin puuttumisella ei tähän ole mitään merkitystä. Alueella ei ole riittävän vahvaoksaisia pesäpuita sääkselle ja näin se on valinnut pesäksien rauhallisen suoalueen matalan männyn, jota turpeen nosto rikkoo.

Esitetty suon laajennusosa on erittäin tärkeä vesi- ja kahlaajalintujen pesintäalue. Hirvijärven altaan heinäiset rannat, kaislikko- ja avovesi-alueineen sijaitsevat vain 200 metrin etäisyydellä laajennusosan suunnitel-

lusta reuna-alueesta. Siksi nykyisen tervekentän ja vesistön väliin jäävä, noin 500 metrin puskurivyöhyke on tärkeä säilyttää, jolla säännöllisesti esiintyy vesilintupoikueita; heinäSORsa, telkkä, tavi. Biotoopiltaan runsaan ranta-alueen läheisyys muodostaa suoalueesta monien lintulajien pesimis-alueen. Tehty linnustoselvitys ei anna oikeata tietoa todellisesta suon linnustosta eikä perhosista. Ranta-alueen ja laajennusosan välille jäävällä osuudella on matalaa ojastoa vesipintoja muodostaen, jossa vesilintupoikueet ja perhoset kehittyvät. Tarkka perhosselvitys tulee tehdä ja myös suoventokkaan esiintyminen selvittää.

Kasvillisuusselvityksen mukaan suolla on alue, joka on vaarantuneeksi luokiteltua suotyyppeä, lyhytkorsinevaa.

Kurjennevan turpeennostoalue on vesistövaikutuksiltaan happamien sulfaattimaiden aluetta. Nykyisellä turvekentällä on useita alueita, joissa savi-kerros on tullut esiin. Vesistövaikutukset ovat nähtävissä kirkkaana purkuvetenä. Uutta, vesistöä kuormittavaa turvekenttää ei ole enää syytä lisätä ja lupahakemus näin on evättävä.

Tuotannossa olevan alueen vesinäytteessä 21.9.2010 on selkeitä merkkejä happamista sulfaattimaista, koska näytteessä pH on ollut 4,0 ja veden väri on ollut vain 25 mgPt/l. Samaan aikaan alueella on kaivettu sarkaojia, jotka on tehty savimaahan saakka.

Kalataloudellisesta tarkkailusta oli nähtävänä ohjelma ja TE-keskuksen hyväksyntä ohjelmalle, joka siis koski vanhaa tuotannossa olevaa aluetta. Hakemuksessa oli mukana kuitenkin vain ylimalkainen yhteenveto kalastotuloksista. Samalla tavoin kuormitus- ja tarkkailuohjelma on tehty yli kymmenen vuotta sitten ja koskevat jo tuotannossa olevaa aluetta, eivätkä ole ajantasaisia nyt haettavan alueen osalta. Hakemuksesta puuttuu arvio COD-kuormituksen suuruudesta sekä kaivannaisjätehuoltosuunnitelma.

Hakijan vastine

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Hakija esitti lupahakemuksen täydennysvaiheessa, että alueellisesti uhanalaisten perhosten esiintyminen hankealueella voidaan tarvittaessa selvittää. Selvitykseen voidaan sisällyttää ne uhanalaiset lajit (mm. suoventokas), joita on tavattu lähialueen muilla soilla tehdyissä perhosselvityksissä.

Hankealueella sijaitseva sääksen tekopesä on rakennettu 1990-luvun alkupuolella ilman maanomistajan lupaa. Maanomistaja ja alueen vuokranut luvanhakija eivät myöskään hyväksy pesistä maankäytölle aiheutuvia rajoituksia. Laajennushankkeeseen liittyen luvanhakija on aiemmin esittänyt sääkselle aiheutuvan haitan kompensationsa 1–2 tekopesän rakentamista häiriöttömämpään ympäristöön. Linnustolle aiheutunutta haittaa voitaisiin mahdollisesti kompensoida myös rakentamalla 10 vuoden sisällä käytöstä poistuvalla nykyisellä turvetuotantoalueelle (noin 130 ha) lintukosteikko. Tämä edellyttää kuitenkin myös maa-alueen omistavan Seinäjoen kaupungin suostumusta.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen

Hakijan näkemyksen mukaan 600 euron vuosittainen kalatalousmaksu laajennusalueelle on liian korkea, koska se olisi sama kuin vanhalla 134 ha:n Kurjennevan turvetuotantoalueella. Laajennusalueen kalatalousmaksu tulisi olla 150 euroa vuodessa. Muilta osin hakijalla ei ole huomauttamista lausunnosta.

3) Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Sääksen pesimiseen liittyvien näkökohtien osalta hakija viittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon antamaansa vastineeseen. Muilta osin hakijalla ei ole huomauttamista lausunnosta.

4) Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri r.y.

Sääksen pesimiseen liittyvien näkökohtien osalta hakija viittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon antamaansa vastineeseen. Muistutuksen mukaan hankealueella tehty linnustoselvitys ei anna oikeata tietoa suon linnustosta, mutta muistutuksesta ei ilmene, mihin selvitykseen tämä näkemys perustuu.

Muistutuksessa todetaan Kurjennevan olevan vesistövaikutuksiltaan happamien sulfaattimaiden aluetta. Geologian tutkimuskeskuksen tekemisen kartoitusten mukaan sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys Hirvijärven ja Varpulan alaiden itäpuolisilla suoalueilla on kuitenkin hyvin pieni. Kurjennevan valumavesien ajoittain alhaiset pH-arvot johtuvat alueella yleisen rakkaturpeen happamuudesta.

Kalataloudellinen tarkkailu on tehty Pohjanmaan TE-keskuksen hyväksymän ohjelman mukaisesti vuosina 2000–2009 ja tarkkailun tulokset on esitetty mm. taulukkomuodossa ympäristölupahakemuksen selvitysosan kappaleessa 3.3.4. Mikäli ympäristölupa laajennushankkeelle myönnetään, kaikki veloitettarkkailuohjelmat päivitetään ja kalataloustarkkailu todennäköisesti muutetaan Vaskiluodon Voima Oy:n kanssa tehtäväksi yhteistarkkailuksi Hirvijärven altaalla.

Laajennushanketta koskeva COD_{Mn}-kuormitusarvio löytyy ympäristölupahakemuksen selvitysosan kappaleesta 5.1 (tekstissä käytetty kemiallisesta hapenkulutuksesta suomenkielistä lyhennettä KHT_{Mn}).

MERKINTÄ

Asiaa ratkaistaessa on ollut esillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston antaman lupapäätöksen nro 36/2011/1 perusteena olleet asiakirjat.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen.

RATKAISUN PERUSTELUT

Suunnitellulla tuotantoalueella on merkitty kalasääsken tekopesä, jossa on todettu pesintä vuonna 2012. Kalasääski on lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettu lintu ja luonnonsuojelulaissa tarkoitettu suuri petolintu, joka on rauhoitettu luonnonsuojelulain 38 §:n nojalla. Suunnitellulla tuotantoalueella oleva pesäpuu on luonnonsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan rauhoitettu pesäpuu. Pesäpuun rauhoitusstatus on yksiselitteinen siitä huolimatta, että hakijan esityksen mukaan tekopesä on rakennettu ilman maanomistajan lupaa. Tekopesän rakentamisen luvallisuus ei ole ympäristöluvassa arvioitava asia eikä aluehallintovirasto ole asiassa toimivaltainen viranomaisena.

Hakija on esittänyt kalasääskelle aiheutuvan haitan kompensationsa 1–2 tekopesän rakentamista häiriöttömämpään ympäristöön. Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetun pesäpuun kompensoiminen lähialueelle rakennettavilla tekopesillä ei poista suojeltuun pesäpuuhun kohdistuvaa häirintää, eikä aluehallintovirasto voi huomioida tekopesien rakentamista kompensoivana toimenpiteenä. Turvetuotannon aloittaminen laajennusalueella muutoinkin aiheuttaisi luonnonsuojelulain 39 §:ssä kiellettyä rauhoitetun lajin yksilöiden häirintää.

Ympäristölupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava ympäristönsuojelulain 41 §:n nojalla, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. Luonnonsuojelulain rauhoitussäännösten perusteella ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä ei ole. Tuotantoalueen rajaaminen ei poistaisi tuotannosta aiheutuvaa häiriötä kalasääskelle ja sen pesinnälle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaisen poikkeuksen lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen rauhoituksesta lintudirektiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla. Hakijalla on ollut tilaisuus hakea poikkeamislupaa vastinevaiheessa. Poikkeamislupaa ei ole haettu.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä on mahdollista arvioida uudelleen, mikäli elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää hakijalle poikkeamisluvan ja mikäli hakija panee vireille uuden hakemuksen aluehallintovirastossa.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Lupahakemuksen hylkäämistä tarkoittavat vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa.

Ratkaisu huomioon ottaen vastineen antaminen lausunnoissa ja muistutuksissa oleviin muihin vaatimuksiin ei ole tarpeen.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 41 ja 42 §
Luonnonsuojelulaki 38 ja 39 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 7 722 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 11 880 euroa.

Maksu peritään 35 % taulukon mukaista maksua alempana, koska asian käsittelyn vaatima työmäärä on ollut maksutaulukossa mainittua työmäärää vähäisempi. Käsittelymaksu on näin ollen 7 722 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Kurjennevan Turve Oy

Jäljennös päätöksestä

Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ kalatalousviranomainen (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksesta muistutuksia, vaatimuksia tai mielipiteitä.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Seinäjoen kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Etelä-Pohjanmaa -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Ville Salonen

Sari Kantonen

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Ville Salonen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Sari Kantonen.

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 19.2.2014.**
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot**
käyntiosoite:	Wolffintie 35,65200 Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	029 501 8450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.